

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ושבע

היכל
שלישי

מאמר ויקרא אלף זעירא

תקע"ב

מכ"ק אדמו"ר הזקן

הרב רבי שניאור זלמן מליאדי

(בעל התניא והשו"ע)

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושש לבריאה

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אברהם אליעזר הלוי ע"ה

בהרה"ח ר' שלמה הלוי ע"ה

קליין

נפטר ש"ק פי וירא, בעלות המנחה

טו"ב מרחשון, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

וזהו ויקרא אל משה, קריאה זו הוא בחי' המשכה והתכללות, דהנה בסוף פ' פקודי א' ולא³⁸ יכול משה לבא כו' כשכבוד ה' מלא את המשכן, והיינו הענן שנק'³⁹ ענן ה' שבו שורה בחי' א"ס שבכתר ששורה על הכפרת שבארוץ כו', והי' נשמת משה מתבטל במציאות בבואו אל תוך הענן הזה, והוצרך הענן הזה לצמצם א"ע כדי שיוכל ליכנס ולשמוע הקול שמדבר אליו מבין ב' הכרובים כו', אנפי⁴⁰ זוטרי דכר ונוק' דאצי' כו', והענין הוא כמו וקרא⁴¹ זא"ז שמקבלי' דין מן דין כו', להיות כי גם כל א' אומר ג"פ קדוש אע"פ שמכיל בחי' חסד או' בחי' קדוש שאו' גבריאל כו' מפני שמתכללים זע"ז ויש בכל א' ממדריגת חבירו לכך כל א' אומר ג"פ קדוש כו', וזהו מפני שקרא זא"ז שממשיך כל א' ממדריגתו לחבירו וכל א' מקבל מזולתו ומ"ש ומקבלי' דין מן דין היינו לקבל המשכת זולתו בו, ולפי התרגום [פ'] וקרא זה כמו הקורא בשם חבירו שקוראו וממשיכו אליו כך כל א' קורא וממשיך מדריגת חבירו אליו כו' וד"ל. וכך גם כאן ויקרא אל משה שקוראו וממשיכו אליו להיות כי א' זעירא הוא בחי' שם מ"ה דז"א בבחי' קטנות והמשיך וקרא למשה ששרשו בבחי' ח"ע כמ"ש מה⁴² שמו אותיות משה, ומשה הקיים⁴³ הארת שם מ"ה שבמדות דז"א ונתכללו זע"ז ואז וידבר אליו מבין הכרובים כו' מפני שנתצמצם הענן והי' יכול משה לבא לשם ובלתי קריאה והמשכה זאת לא הי' יכול משה לבא אל הענן כו' וד"ל.

ב"ה.

פתח דבר

לקראת שבת פרשת ויקרא הבעל"ט, הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה „ויקרא אלף זעירא“ משנת תקע"ב, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, והוא חלק מס' מאמרי אדה"ז תקע"ב, שמכינים עתה לדפוס.

*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב.

מוערכת „אוצר החסידים“

עש"ק פ' ויקרא, ב' ניסן, ה'תשס"ו
ברוקלין, נ. י.

Vayikro Alef Ze'iro — 5572

Copyright © 2006 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפייער פרעסס“ ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה
Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' טז.

(42) מה שמו אותיות משה: ראה שער

הפסוקים להאריז"ל יתרו כ, ה. סידור עם

דאח"ח קי, א. תו"ח בראשית יד, ב. ובכ"מ.

(43) הקיים: כ"ה בכתי' המעתיק, ואוצ"ל:

קיבל.

(38) ולא יכול משה: פקודי מ, לה.

(39) שנק' ענן ה': שם לה.

(40) אנפי זוטרי: ע"פ חגיגה יג, ב. וראה

תו"א תרומה פא, א. לקו"ת צו י, ב. ובכ"מ.

(41) וקרא זא"ז שמקבלין דין מן דין: ישע"י

ו, ג ותרגום יונתן שם. וראה בהמ"מ בס'

או ברגל כו', כך כשלא נתברר מדות הרעות של הנפש הבהמי' שנק' גופא לגבי נשמה הרי הנשמה נק' חגרת או סומא, ואין מיכאל כה"ג מקריבה ע"ג המזבח העליון כו', שאין אדם העליון מקריבה כלל, והיינו אם עולה קרבנו זכר תמים יקריבנו כו', שבעל מום פסול להקרבה וכמו ואת²⁹ הקדוש והקריב אליו, כך אדם העליון יקריב נשמות קרבן להוי', מן נשמות הקדושים שאין בהן כל מום (כו').

וזהו מן הבהמה ומן הבקר כו' תקריבו אתם, כי קרבן זה מנפש הבהמי' אין זה קרבן אדם העליון כלל, כי אדם העליון הוא שמקריב נשמות דוקא דהיינו מכם דוקא כנ"ל, אך קרבנכם הוא אשר תקריבו מן הבהמה בחי' נפש הבהמי' ששרשה בבחי' פני שור כו', ויש בזה מדריגות רבות, בקר הוא מבחי' הגבורות כי שור נגחן הוא כו', והוא בחי' מדת הכעס גבורות קשות דשור, ובקר ובהמה³⁰ בחי' אהבת התאוות ברשפי אש שהבהמה נק' בער כמו ושלח את בעירו כו', וצאן הוא הממוצע בין בהמה ובקר, ולמעלה היינו ג' מדות חג'ת שבנוגה שמקבלים מפני ארי' פני שור פני נשר כו', ופני אדם הוא המבררם, וזהו תקריבו את קרבנכם שאדם התחתון מברר ומעלה לבחי' בהמה (דאדם³¹ גי' מ"ה ובהמה³² גי' ב"ו, ומ"ה מברר לב"ן כידוע³³ שבחכ' אתברירו, אך מבחי' אדם העליון א"א להשפיל האור כ"כ לברר בירורי נוגה מן הבהמה והבקר כו' רק ע"י אמצעות נשמות ישראל שנק' אדם תתאה כו'. וזהו אדם כי יקריב לנשמות קרבן להוי' תחלה אז תוכלו להקריב קרבנכם מן הבהמה כו' וד"ל).

וזהו ויקרא אלף זעיר"א, כי בחי' אלף רבתי"א הוא אאלפך³⁴ בחי' מקור החכ' בבחי' חכ' שבכתר שנק' אדם הגדול בחי' א"א, ושם א' חכמת³⁵ אדם כו', ובחי' אלף רבתי"א זה הוא בא³⁶ דאדם שבד"ה, שמדבר באדה"ר קודם החטא, שהוא בחי' אדם קדמאה האדם הגדול בענקים כו', ואמנם בשביל העלאת והקרבת נשמות דאדם תתאה אנפי זוטרי הוקטן א' רבתי"א זה ונתצמצם ונעשה א' זעירא והוא א' דאדם בתראה בחי' ז"א שהוא שם מ"ה במלוי אלפי"ן ג"כ, אבל הוא בחי' ז"א וכמ"ש מ"ה³⁷ שמו מ"ה שם בנו כו' וד"ל.

28) נק' חגרת או סומא: ע"פ כתובות יז, א. וראה לקו"ת במדבר ה, ג ואילך. אה"ת תולדות קמו, ב. ובהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ע' יא.

29) ואת הקדוש והקריב אליו: קרח טז, ה. 30) ובהמה: כ"ה בכת"י המעתיק.

31) דאדם גי' מ"ה: ראה ע"פ שער התיקון פ"ג. ועוד. פרדס שער ערכי הכינויים בערכו. ובכ"מ.

32) ובהמה גי' ב"ן: ראה ס' הליקוטים להאריז"ל שמיני יא, ב. שער המצות וטהעמ"צ

להאריז"ל ר"פ שמיני לקו"ת להאריז"ל תהלים סל"ו. ועוד. [וראה בהמ"מ בלקו"ת ויקרא ג, ב. ובס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' ד].

33) כידוע שבחכ' אתברירו: ראה זח"ב רנד, ב. תניא אגה"ק סכ"ח (קמח, א.) ובכ"מ.

34) אאלפך: איוב לג, לג.

35) חכמת אדם: קהלת ה, א.

36) בא' דאדם שבד"ה: דברי הימים א בתחילתו.

37) מ"ה שמו מ"ה שם בנו: משלי ל, ד.

ויקרא¹ אלף זעירא כו', אדם² כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה ומן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. ויש להבין בזה למה תחלה דבר ל' יחיד, אדם כי יקריב, ואח"כ אמר ל' רבים תקריבו, הל"ל יקריב ל' יחיד כמו ברישא. וגם יש להבין מהו אדם כי יקריב ולא אמר איש, כמו שבכל הפרשיות נאמר איש כו'. ועוד מכם זה מיותר הוא, הל"ל אדם כי יקריב קרבן, מהו מכם כו'. אך הנה כתיב³ וזרעתי את בני⁴ זרע אדם וזרע בהמה, שהן בחי' ב' נפשות נפש האלקי' שנק' אדם, ונפש הבהמית נק' בהמה, וכמארז"ל⁵ אתם קרוים אדם והוא בחי' אדם תתאה שבמרכבה ופני⁶ אדם לארבעתן, וידוע דשורש כל הנשמות דאדם זה נמשך מבחי' אדם העליון דאצי' שע"ג הכסא שהוא בחי' ז"א שנק' אדם הגדול כו', וזהו כללו' ענין זה דאדם כי יקריב מכם דוקא, דהיינו בחי' אדם העליון שע"ג הכסא הוא המקריב בחי' נשמה דאדם התחתון, וזהו מכם שהן בחי' נשמות ישראל שנק' אדם תתאה וכמ"ש⁷ כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם כו', אז מן הבהמה ומן הבקר כו', שהוא שרש הנפש הבהמי' תקריבו אתם קרבנכם וזהו קרבן שאתם מקריבים, אבל מכם אדם העליון הוא המקריב, וע"כ אמר ברישא כי יקריב ל' יחיד דקאי על בחי' אדם העליון, ובסיפא אמר תקריבו ל' רבים, דהיינו קרבן אחר שמקריבים לנפש הבהמית כו', כך הוא כללו' ענין פסוק הזה וד"ל.

ולהבין כל זה הנה יש להקדים תחלה שיש⁸ ב' מדריגות באתעדל"ע, הא' אתעדל"ע הבאה מצד אתעדל"ת דוקא (כמ"ש⁹ בע"ח דמתחלה הי' חפץ חסד ואח"כ תלוי במעשה התחתונים), והב' בחי' אתעדל"ע מצד עצמו שלא ע"י אתעדל"ת כלל, ובכאן מדבר במדריגה זו שאין אתעדל"ת מעורר אתעדל"ע, אלא אתעדל"ע מצד עצמו, שהרי אמר אדם כי יקריב שהוא אתעדל"ע דבחי' אדם שע"ג הכסא כו' מצד עצמו שמקריב ומעלה לנשמות שלמטה בימין¹⁰ מקרבת, גם

1) ויקרא אלף זעיר"א: מאמר זה הוא הנחת כ"ק אדהאמ"צ. ונמצא בשינויים בלקו"ת ר"פ

ויקרא (ד"ה ויקרא אל משה וד"ה אדם כי יקריב).

2) ונו"א לקמן ד"ה אדם כי יקריב וד"ה סוד ויקרא אל משה. ובשינויים ואריכות ד"ה ויקרא אל משה בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא

ע' א ואילך. ובאוה"ת ויקרא כרך ג' ע' תשנא.

3) ויקרא אלף זעירא כו' אדם כי יקריב:

4) ויקרא א, א"ב. ראה זח"א רלט, א (ולעיל בד"ה זוהר תרומה) זח"ג נג, ב. פענח רזא ובעה"ט

ר"פ ויקרא כאן.

5) חרעתי את בני: ע"פ ירמ' לא, כו; וזרעתי את בית ישראל ואת בית יהודה זרע

אדם וזרע בהמה. [וראה בהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ע' ב].

6) אתם קרוים אדם: יבמות סא, א.

7) ופני אדם לארבעתן: ע"פ יחזקאל א, י.

8) וראה בהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ע' ג].

9) אדם הגדול: יהושע יד, טו.

10) כמים הפנים לפנים: משלי כז, יט.

11) שיש ב' מדריגות באתעדל"ע: ראה גם

ס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' ד. וש"ב.

12) כמ"ש בע"ח דמתחלה הי' חפץ חסד:

13) שער דרושי הנקודות (ש"ח) ספ"ו.

14) בימין מקרבת: ע"פ סוטה מז, א.

שאינן בהן אתעדל"ת מעצמם כלל. וראי' לזה ממה שאמר כי יקריב, כי זה משמע ענין מקרה לפרקים, כמו כאשר יקריב, ולא שזהו חיוב והכרחי תמיד, ואם כפשוטו הלא מצות הקרבת הקרבן באדם למטה חובה היא ולא רשות לפרקים כאשר ירצה כו'. אך מזה הוראה גמורה דכי יקריב זה קאי באדם העליון כשמתעורר מצד עצמו דהיינו כאשר אין אתעדל"ת כלל, שאז מתעורר מעצמו להיות כי המתין על אתעדל"ת ואין איש מתעורר כמ"ש¹¹ אין קורא בשמך כו', אז יתעורר מעצמו. ודוגמא לדבר זה מה שאמרו אש"ה¹² מזרע"ת תחלה יולדת זכר, שזהו כאשר אתעדל"ת דכנ"י שנק' אשה מעורר אתעדל"ע, אבל אי"ש מזרע"ת תחלה היינו כשאין אתעדל"ת כלל שאז אתעדל"ע דבחי' דכר לנוק' שלא ע"י העלאת מ"ן כלל והיינו אדם כי יקריב כו' וד"ל.

ויובן זה בעבודת ה' בנשמות ישראל שבגופים למטה בעוה"ז, דהנה אנו רואים שיש ב' מדריגות בעבודת ה', הא' בחי' אתעדל"ת ביגיעת הנפש בהתבוננות והעמקת הדעת והכנת טהרת הלב בלב נשבר כו', שע"ז יבא בנפשו גילוי אור קרבת אלקים כו', שזהו בחי' אתעדל"ע שע"י אתעדל"ת, ומדריגה הב' היינו כאשר יערה עלינו רוח ממרום באתעדל"ע שמעורר לנפש האלקית להתפעל בהתבוננות ודו"ר שכליים שלא ע"י הכנה ויגיעת הנפש כלל רק מפני שעת רצון הוא למעלה לעורר לנשמות שבגופים גם שאין להם התעוררות עצמם כלל וכלל, וכמו שאנו רואים שיש הרבה אנשים שיתעוררו פתאום ויתלהב לבם ומוחם בתפלה בכל יום משך זמן מה בלי נודע להם הסיבה מאין באה אליהם התעוררות זאת, ובמעט זמן מה יכלה כח התעוררות זאת כאלו לא היתה, ונופל מעבודתו לגמרי, מפני שאין לו התעוררות עצמו כלום, והיינו מפני שיערה עלינו רוח ממרום לעורר את האהבה בכנ"י לפרקים וע"כ אינו מתארך רק זמן מה שזה רק כפי זמן של אתעדל"ע למעלה לעורר לנשמות כו' וד"ל. והיינו ענין הנ"ל בבחי' אדם כי יקריב מכם, שהוא בחי' אתעדל"ע דאדם העליון לעורר לנש"י למטה, וזהו כי יקריב מכם דוקא שהוא בחי' ניצוץ האלקי כו', דהנה ידוע ששרש נשמות ישראל נמשכו מבחי' אדם העליון שע"ג הכסא כו' שכולל ג' קוין חסד דין רחמים, והאבות¹³ הן המרכבה לבחי' חג"ת ומהם מסתעפים ס"ר נשמות ישראל למטה בעולם הבריאה, והוא כללות בחי' אדם שבמרכבה כו' כידוע, ע"כ באתעדל"ע דאדם שבאצ"י ממילא מתעורר כל ניצוץ האלקי ששרשו באדם שבמרכבה כהמשכת הניצוץ אחר השלהבת כו', וז"ש כמים הפנים כו' כן לב האדם לאדם כו', וכמ"ש¹⁴ יעקב חבל נחלתו כו', וזהו שיערה עלינו רוח ממרום ומתעוררים כנ"י מגדול עד קטן, כמו בעי"ת שאז זמן ההתעוררות מלמעלה

11 קוין: ראה תו"א יתרו ע"א. ב"ג. עב, ד. ובכ"מ.

12 אשה מזרע"ת תחלה: ברכות ס, א. ועוד.

13 כאשר יערה עלינו רוח ממרום: ע"פ פפ"ב, ו.

14 אדם העליון שע"ג הכסא שכולל ג' יעקב חבל נחלתו: האיזונו לב, ט.

כידוע¹⁵ בענין דרשו ה' בהמצאו, וגם בכל¹⁶ יום ב"ק מכרזת שובו בנים, ומזלי¹⁷ חזי ופועל¹⁸ התפעלות ההתעוררות של הנשמה אשר בגוף כמ"ש במ"א וד"ל.

אמנם אין אתעדל"ע זו רק לנשמות דוקא מפני שנר"י ה' נשמת אדם, ע"כ תאיר אור ע"י אתעדל"ע במקור חוצבה בבחי' אדם, וזהו אדם כי יקריב כאשר יקריב כשמתעורר לפעמים תחלה מפני שאין אתעדל"ת, שאז איש מזרע"ת תחלה כו' כנ"ל וד"ל. (וענין הקרבה זו הוא כמו קרבן ע"ג המזבח שנכלל באש של מעלה כך מיכאל¹⁹ כה"ג מקריב נשמות ע"ג המזבח לאשתאבא²⁰ בגופא דמלכא כו', והמקריב לנשמה זו ע"ג המזבח הוא בחי' אדם העליון, ונק' נשמה הזאת קרבן להוי' דוקא כו' וד"ל).

אך כדי שתתקיים בחי' אתעדל"ע זאת שאדם מקריב מכם ולא תסתלק ותתבטל בזמן מה כנ"ל, הוא אשר אמר אח"כ מן הבהמה והבקר כו' תקריבו את קרבנכם, דהיינו מיד שאדם העליון יקריב את נשמת האדם שנק' אדם, אז תיכף צריך אדם שלמטה להקריב קרבנו שהוא הקרבת נפש הבהמיית ששרשה בבחי' פני שור כו' בחי' בהמה שהן מדות הבהמי' כמו תאוה וכעס וגסות כו', שיהפכו מרע לטוב מחשוכא לנהורא ממיריו למיתקא כמ"ש²¹ בשער הקדושה לרח"ו שקודם שהנשמה האלקי' עולה בסוד ה' בהשגות אלקי' הפנימי' צריך להיות תחלה בירור הרוח הבהמה מכל מדה רעה כתאוות רעות וכעס וכה"ג, ואם לא נודרך חומר הנפש הבהמי' מז' המדות לא תעלה הנשמה האלקי' וכמ"ש²² יעלה בהר ה' כו' נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשו הוא ישא ברכה מאת ה' כו', שכאשר המדות רעות מתהפכים אז יוכל להתקיים בנפשו בחי' ברכת ה' שהוא בחי' גילוי אור האלקי בנפשו שיערה עליו תמיד רוח ממרום בבחי' אתעדל"ע הנ"ל זמן רב ולא יסתלק, וכמו שא' רשב"י בחד²³ קטירא אתקטרנא כו', וכמ"ש צרורה²⁴ בצרור החיים כו', וכמו הקרבן שלא יוכשר כשהוא בעל מום בעין

17 כידוע בענין דרשו ה' בהמצאו: ראה יע"ש נה, ו. ר"ה ית, א.

18 בכל יום ב"ק מכרזת שובו בנים: ע"פ חגיגה טו, א. זח"א קכו, א. איכ"ר בפתיחתא פ"י כב.

19 ומזלי: חזי: מגילה ג, א.

20 ופועל התפעלות ההתעוררות של הנשמה אשר בגוף כמ"ש במ"א: ראה לקו"ת

תצא לו, ד. ובהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' ט. דברים ח"ב תלו. ח"ד ע' אקעא.

21 שנה ה' נשמת אדם: משלי כ, כו.

22 מיכאל כה"ג מקריב נשמות: ע"פ

23 חגיגה יב, ב. זבחים סב, א. תוד"ה ומיכאל – מנחות קי, א. זח"א פ, א. פא, א. זח"ב רלא, א.

24 וראה עוד בהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ע' ב.

25 לאשתאבא בגופא דמלכא: זח"א ריו, ב.

26 כמ"ש בשער הקדושה לרח"ו שקודם שהנשמה האלקי' עולה: ח"ג שער ג'.

27 מי יעלה בהר ה': תהלים כד, ג"ה.

28 בחד קטירא אתקטרנא: ראה זח"ג רפח, א. רצב, א. [וראה בהמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ע' יב].

29 צרורה בצרור החיים: שמואל א כה, כט.